

Aan:

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 KV netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Betreft: SVN zienswijze t.b.v. Nota Reikwijdte en Detailniveau voor het PlanMER inzake de uitbreiding van het 380 KV hoogspanningsnet in Noord-Holland Noord.

Geachte mevrouw/meneer,

In de Staatscourant (2023-15591) werd op 1 juni 2023 door het ministerie van EZK en Tennet de kennisgeving gepubliceerd van het voornemen om een nieuwe bovengrondse 380 KV hoogspanningsverbinding in Noord-Holland Noord aan te leggen; inclusief de daarbij behorende nieuwe hoogspanningsstations.

Hierbij maakt de Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (hierna: SVN) gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen voorafgaand aan de opstelling van de Nota Reikwijdte en Detailniveau voor het PlanMER van dit project.

Vogels zijn, net als flora en andere fauna, indicatoren van de kwaliteit van de natuur en het landschap. SVN, als coördinator en belangenbehartiger van 14 vogelwerkgroepen in Noord-Holland (geografische dekking >90%), zet zich in voor het belang van vogels in de meest brede zin. SVN behartigt dit belang middels monitoring, overleg met andere organisaties en zo nodig middels verweer tegen ontwikkelingen die de vogelstand bedreigen.

Vrijwilligers van SVN zijn onder meer actief in inventariseren van broedvogels, tellen van trekvogels en watervogels, nestbescherming van weidevogels, ringen van roofvogels, uitgeven van publicaties, gidsen van excursies en natuurbescherming. Zij hebben heel veel praktische veldkennis over vogels opgebouwd. In een enkel geval binnen haar eigen werkgebied komt een vogelwerkgroep bij de rechter op voor het belang van vogels.

Effecten voor natuur en landschap

Wij maken ons zorgen over de ingrijpende gevolgen van bovengrondse 380 KV hoogspanningsnetten voor natuur en landschap. Openheid en vergezichten behoren tot de kernkwaliteiten van landschappen in provincie Noord-Holland. De visuele vervuiling van open landschappen door windparken en hoogspanningsnetten is aanzienlijk. Bovendien worden de Stelling van Amsterdam en de Beemster (Werelderfgoed) aangetast. Zo'n 20 Bijzondere Provinciale Landschappen lopen schade op, waaronder diverse provinciale weidevogel-gebieden. Van belang is om het meest landschappelijk vriendelijke alternatief op te nemen in de Nota Reikwijdte en Detailniveau als te onderzoeken in de PlanMER.

Effecten voor vogels en hun habitat

Hoogspanningsleidingen kunnen vogels en hun habitat ruïneren. Belangrijke bedreigingen zijn:

- Draadslachtoffers.
In Nederland komen jaarlijks zeer grote aantallen vogels om het leven door contact met hoogspanningsleidingen. Risico's worden stelselmatig onderschat; zeker voor kleine soorten vogels, omdat deze slachtoffers zelden worden gevonden (bron: o.a. Bureau Waardenburg, SOVON en René Heijnis).
- Verlies van leefgebied voor weidevogels.
Uit onderzoek is gebleken dat een zone van ruim 100 meter aan weerszijden van een hoogspanningsleiding niet door weidevogels wordt gebruikt (bron: A&W ecologisch onderzoek en Tauw). Bij de aanleg van 60 km hoogspanningsleiding kan dit oplopen tot een verlies van 1.500 à 2.000 ha.
- Verstoring van trekroutes en fourageergebieden.
Het is algemeen bekend dat Kop van Noord-Holland, de hele kustzone en het duingebied van belang is voor grote aantallen trekvogels. Laag Holland vormt een belangrijke Europese pleistergebied voor steltlopers (o.a. Kieviten) en watervogels (o.a. smienten). Hoogspanningsleidingen (en de windmolens die hen van elektriciteit voorzien) verstoren trekroutes (bron: o.a. Wageningen Environment Research en Bureau Waardenburg).
- Aantasting Natura 2000 gebieden:
  - Eilandspolder.
  - IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske.
  - Polder Westzaan.
  - Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder.
  - Polder Zeevang.
  - Oostzanerveld.
  - IJperveld en Varkensland.
- Aantasting van NNN en weidevogelgebieden:
  - Krommenier Woudpolder,
  - Waterland Oost,
  - Polder Zeevang, enz.
- Obstructie van vaste vliegroutes van tussen fourageergebieden en broedgebieden, rust- of slaappleaatsen.
- Het aantrekken van predatoren vanwege aanbod van nestgelegenheid en uitkijpunten in bijvoorbeeld weidevogelgebieden.

Op veel gebieden is zowel de Habitatrictlijn als de Vogelrichtlijn van toepassing.

Ook hierbij is van belang om het meest vogelvriendelijke alternatief op te nemen in de Nota Reikwijdte en Detailniveau als te onderzoeken in de PlanMER.

Mitigatie

De hiervoor genoemde negatieve effecten voor vogels en hun habitats kunnen gemitigeerd worden door:

- Een aanlandingspunt voor kabels van windparken op de Noordzee bij IJmond te kiezen waarvoor met een relatief kort tracé nodig is, dus **niet** Den Helder.
- De nieuwe hoogspanningsleidingen zo veel mogelijk ondergronds aanleggen.
- Waar dat onmogelijk is voor nieuwe 380 KV hoogspanningsleidingen, bestaande 150 KV hoogspanningsleidingen onder de grond brengen of (indien mogelijk) verwijderen. Dat is vroeger gebeurd bij het 380 KV tracé tussen Beverwijk-Oostzaan-Diemen.
- Aanpassing van mastconstructies, waardoor draden zo veel mogelijk op gelijke hoogte hangen. Dat is toegepast bij het Naardermeer.
- Draadmarkeringen aanbrengen zoals varkenskrullen en vogelflappen, waardoor draden beter zichtbaar worden voor vogels (bron: o.a. SOVON en TenneT).

Cumulatie van effecten

De gevolgen van nieuwe hoogspanningsverbindingen in Noord-Holland Noord staan niet op zich, maar cumuleren met de gevolgen van windmolens die de hoogspanningsverbindingen gaan voeden. Bovendien cumuleren de gevolgen van de hier betrokken windparken en hoogspanningsverbindingen met die van de vele andere vergelijkbare projecten in de Nederlandse en vele andere Europese kustgebieden. Op Europese schaal vindt een massale uitbouw van windparken en hoogspanningsleidingen plaats.

Trekvogels uit Noord-Europa en Siberië gebruiken de kustgebieden om zich te verplaatsen, maar krijgen te maken met honderden nieuwe (fatale) barrières. Nederland heeft een wettelijke zorgplicht voor deze trekvogels op basis van internationale en nationale regelgeving.

In de Nota Reikwijdte en Detailniveau dient daarom niet alleen in beeld gebracht te worden wat de effecten van deze hoogspanningsverbinding zijn, maar dient ook de cumulatie betrokken te worden met effecten van de vele windparken die deze hoogspanningsleidingen voeden én met de vele andere vergelijkbare projecten in de Europese kustgebieden.

Compensatie

De effecten van de nieuwe hoogspanningsleidingen in cumulatie met de effecten van de bijbehorende windmolens én van de effecten van de vele soortgelijke projecten in de Europese kustgebieden, dienen de grondslag te vormen voor een tijdige en effectieve natuurcompensatie:

- Vervangende habitat voor weidevogels in Noors-Holland (1.500 à 2.000 ha).
- Obstakelvrije zones voor trekvogels.
- Obstakelvrije zones voor tussen foerageergebieden en rust- of slaappleatsen (denk bij voorbeeld aan de smient en de spreeuw).

Verzoek

Wij verzoeken u om bovenstaande inbreng expliciet te betrekken bij het opstellen van de Nota Reikwijdte en Detailniveau voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse hoogspanningsleiding inclusief de daarbij behorende hoogspanningsstations in Noord-Holland Noord.

Hoogachtend,

H. van der Leest

Secretaris Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland

e-mail: secretaris@vogelwerkgroepennh.nl

p/a

Bachstraat 13

1901 VM Castricum